

Expoziční sál č. **XIII.**

Plocha expozičního sálu: 34,30 m²

Název tématu: **Kulturní a společenský život**

Autor libreta: **Jindřich Hůrka**

S určitou formou zábavy se již setkáváme v průběhu 19. století (respektive o století dříve – pašijové hry pořádané na náměstí jezuitů). Bylo to typické především pro poutě a jarmarky (loutková a kočovná divadla /návštěvy J. K. Tyla v Klatovech.

Pád Bachovy vlády (odvolán 1859) znamenal celkové uvolnění společenského života a posílení národního uvědomění. Již v roce 1861 vznikají v Klatovech první spolky pěvecký spolek „Šumavan“ a literární „Měšťanská beseda“. Roku 1868 vzniká klatovský Sokol, který se však záhy mění na sbor tělocvičnohasičský 1873. K obnově Sokola dochází roku 1886. Z podnětu literárně činných světských profesorů klatovského gymnázia (Šmilovský, Pošík, Niederle, Saska) je iniciováno založení českých novin, týdeníku Šumavan (před tím vycházel mezi lety 1863–1867 (Bote aus dem Böhmerwalde); 1882 založení klatovského muzea... tak bychom mohli pokračovat s nastíněním vzniku a zániku nejrozličnějších korporací nebo stavebních aktivit spojených stavbou sportovních areálů /hřišť/, škol.

Níže jsou nastíněny čtyři okruhy (pracovně – tematicky nadešpsány)

(vitrína) Hasičská jednota v Klatovech

(Hasičská přilba 1874; mapa požárního obvodu z roku 1892; ruční stříkačky /dřevěná a plechová/; vysmolená vědra /plátěná a kožené/; hasičský kordík z konce 19. století; hasičská čepice z let 1918–1938; stejnokroj hasičského funkcionáře ze 40. let 20. století; knihy s ilustracemi stříkaček a vybavení (Český hasič vycházející v Klatovech od roku 1878, Čermákův hasičský kalendář apod.); dobové i současné fotografie vybavení hasičského sboru apod.

(vitrína) Sokol v Klatovech a sportovní spolky a kluby

(mužský stejnokroj ze 30. let; kuželkářský klub na Střelnici) od 90. let 19. století; tenisový klub (první tenisový dvorec 1893; hokej (hraní na Čedíku); kopaná (hřiště u zastávky); lehkoatletický stadion budovaný ve 30. letech ... (předměty, dobové a současné fotografie, listiny etc.); cyklistika.

Samostatná prostorová instalace kola „kostitřasu“;

nebo zavěšení střeleckých terčů (Střelecké organizace původ již ve středověku.

K obnovení činnosti střeleckých sborů /ostrostřelců došlo za Leopolda II. – klatovský obnoven roku 1792; střelnice byly obvykle zřizovány v městských hradebních parkánech /Klatovy poblíž Pražské brány až do roku 1871, kdy byla zbudována nová střelnice/ – střelecké terče z konce 19. a začátku 20. století)

(vitrína)

Divadlo a biograf (kino) v Klatovech

(jezuité – divadelní kulisy; divadelní plakáty sboru Klatovské opatrovny dítek /1843 a 1844/, loutkové divadlo Čeňka Celestýna z Freienfeldu /kolem 1850/, loutkové divadlo měšťanské besedy v Klatovech /po 1920/; kočovná a ochotnická divadla (předměty – loutky, kulisy, plakáty, fotografie); plakáty klatovského biografu „Květen“;

možnost rozšíření a fotodokumentaci Krajského zájezdního divadla v Klatovech /působil zde Landovský/, případně o osoby z Klatovska které účinkovaly na prknech Národního divadla /Wollnerová, Márová.../

(vitrína)

žurnalistika a školství v Klatovech

žurnalistika (zde nutno vzpomenout V. M. Krameria klatovského rodáka a jeho „poštovské noviny“, založení prvních českých novin, týdeníku Šumavan /předchůdce německý Bote aus dem Böhmerwalde 1863–1867/; druhé české noviny Klatovské listy /Týdeník věnovaný zájmům občanským, poučení a zábavě, od roku 1882/, Neodvislý republikán /1892/, Obrana Pošumaví /Časopis hájící zájmy pracujícího lidu, 1918/, Klatovský kraj /orgán republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu v kraji klatovském, 1923/;

školství – latinskou městskou školu a jezuitské gymnázium (roku 1778 přeneseno do Písku) můžeme považovat za předchůdce klatovského gymnázia, studium na německé hlavní škole (otevřena roku 1783) nebylo přípravou na studium na universitě, proto talentovaní studenti odcházeli na gymnázia do Plzně nebo do Písku. Ustal tak příliv studujících a jejich rodičů do Klatov, což město hmotně poškozovalo. Žádosti o znovuotevření gymnázia v Klatovech byly vyslyšeny. Slavnostní otevření gymnázia se událo 4. listopadu 1812 (Juventus, programy a výroční zprávy gymnázia); Na počátku 70. let 19. století byla založena rolnická škola později přejmenovaná na vyšší

zemědělskou školu (zde ve 30. letech ústav vedl pozdější ministr obrany Machník);
průmyslová škola a pochopitelně obecné a měšťanské školy;

možnost rozšíření o osoby, které studovaly nebo učily na gymnáziu nebo byly významně
spjaty s městem a regionem /Kramerius, Vrchlický.../

Náměty interaktivních prvků: ze souboru keramiky lepení nádoby; puzzle – po jejich
složení nalezení předmětu /kresby/; doplňovačky – křížovky...